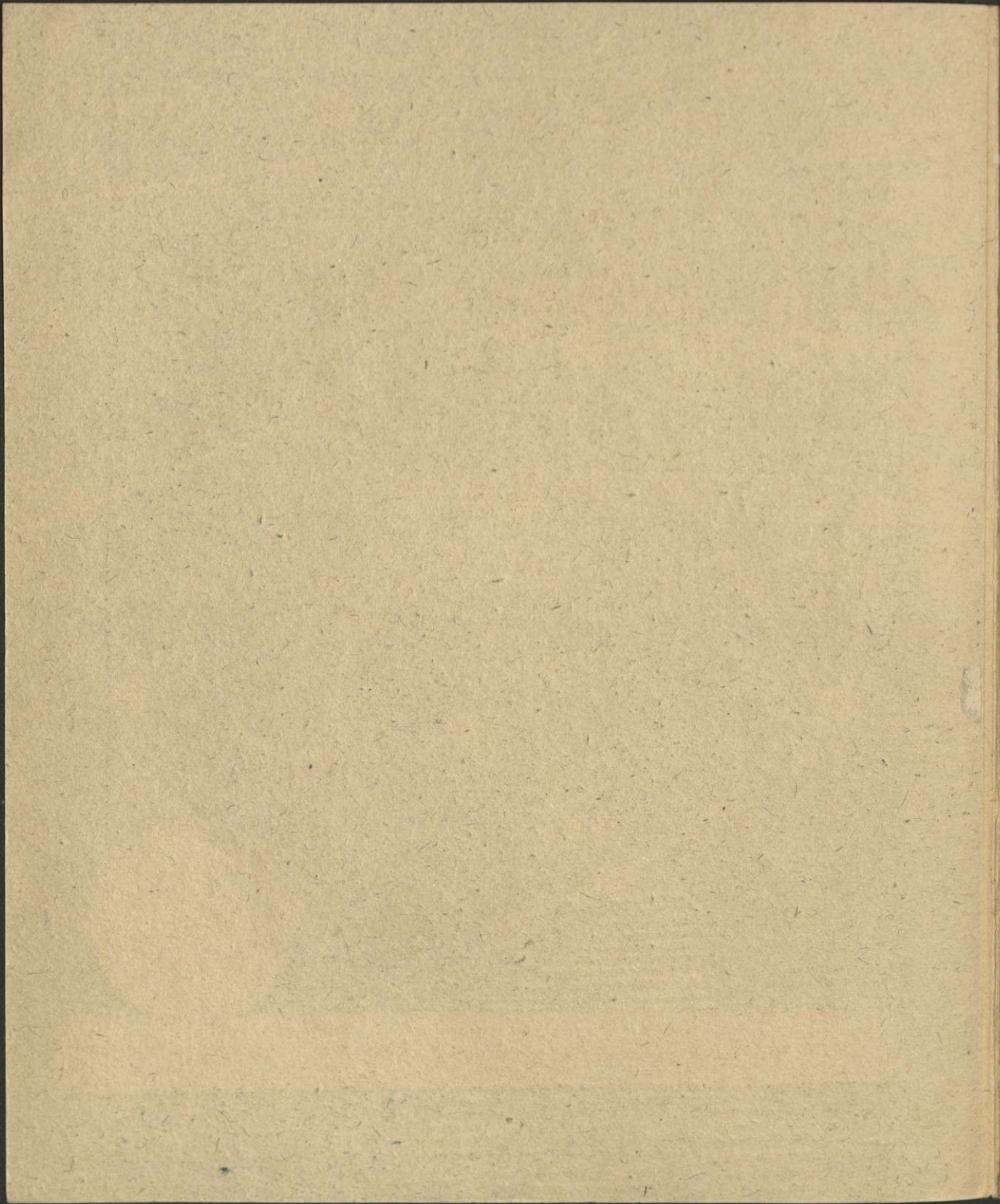

GLASILO RELEJNIH STANIC SLOVENIJE

2

KURIR

št. 2

*

1944

GLASILO RELEJNIH STANIC

KURIR

1916

UNIVERSITATEM LUBJANENSIS

† TOVARIŠ STANE
KOMANDANT NOV IN POS

TOVARISTVA
KOMANDANT NOVIN

NAŠ KOMANDANT STANE.

Brigade so bile pripravljene, borci so le še čakali na glas "Komandant Stane gre" in oživel bi jim obrazi, trdneje bi stisnili strojnice, da bi zaregljale v zadnjem naskoku. Čakali so ga, a v tem velikem trenutku je omahnil.

Čakali so njega, ki jih je vodil v toliko bitk, v zmagoslavne pohode, čakali so ga, da jih povede v zadnji naskok.

Bil je s svojo vojsko celota, ki je zrasla in ži vela skupaj. Bil je med prvimi borci, ki so sprožili prve strele v sovražnika. Skupno se je boril kot junak v odredih in četah z njimi hodil podnevi in ponoči, skozi dež in trpljenje. Brigade so pod njegovim vodstvom zadajale velike udarce sovražniku. Po vseh edinicah je šel glas o njihovem komandantu Stanetu. Ljubili so ga, čutili so da je to njihov pravi komandant, saj je zrasel iz svoje vojske in vojska je zrasla iz njega. Brez takih komandantov ne bi imeli mi svoje vojske in naši komandanti ne bi bili na čelu naše vojske brez takih zvestih borcev.

Nadaljevati moramo delo, ki ga je vodil s svojo veščo roko on, ki se je vedno odzval in prvi začel boj za človeške in narodove pravice. Dokončati moramo to delo in spominjali se bomo, da je bil komandant Stane tisti heroj, ki je vodil našo borbo v najtežjih časih.

MAJ KOMANDANT STANE.

Brigada se nije pripravljala, porok se je da sa-
Kali na glas "Komandant Stane gre" in oživili bi
jim opazili, trdnjeje bi stalištrajnice, da bi sa-
regljale v zadnjem nasokku. Čekali so ga, a v tem
velikim trenutku je ostanil.

Čekali so njegga, ki jim je vodil v težino bitko,
smagalsavne pohobe, čekali so ga, da jim poveše
zadnji nasok.

Bil je a svoje vojske celote, ki je zrasla in bi
vela skupaj. Bil je med prvimi porok, ki so sprejeli
iz prve strafe v sovražnika. Skupno se je porok
kot jurek in srečali in četah a rjini hoteli. Podnevi
in ponoči, akoli dež in trpljenje. Brigada se pod
njegovim vodstvom zadržala velike udarce sovražni-
ku. Po vseh edinicah je bil glas a njihove koman-
dantu Stane. Ljudili so ga, čekali so da je to
njihov prvi komandant, saj je zrasel iz svoje voj-
ske in vojske je zrasla iz njegga. Bija takih koman-
dantov ne bi imeli in svoje vojske in naši koman-
danti ne bi bili in čela naše vojske pres takih
zvestih porok.

Izabljavati moramo delo, ki ga je vodil a svoje
vesse kome on, ki se je vedno držal in prvi sašel
pod a človeške in narode pravee. Dokončati mo-
rmo to delo in opominjali se bomo, da je bil koman-
dant Stane tisti porok, ki je vodil našo borbo v
najtežjih časih.

Slovensko časnikarsko društvo pošilja kurirjem naslednji pozdrav:

Pozdrav grafikom, tehnikom in kurirjem!

Slovenski časnikarji Vam pošiljajo s svojega ustanovnega občnega zbora prisrčne pozdrave. Zavedamo se prav dobro, da brez Vašega požrtvovalnega dela v tiskarnah in na kurirskih zvezah ne bi svobodna beseda naših časopisov prodrla v sleherno sloveško vas. Prepričani smo, da boste skupno z nami v času največičastnejših zmag našega in bratskega sovjetskega orožja podvojili svoje napore, zavedajoč se, da je ravno v teh poslednjih trenutkih naše borbe tiskana beseda več kot važna.

Smrt fašizmu - Svobodo narodu!

Slovensko časnikarsko društvo

RDEČA ARMADA NA NAŠIH TLEH.

Rdeča Armada je na naših tleh -- se je razneslo, kakor da bi veter govoril po vsej Jugoslaviji. Tri in pol leta, ki smo jih preživeli, so polna pričakovanja in hrepenenja po tem dnevu. V vseh težkih trenutkih, ki so že za nami, smo se vedno spominjali Rdeče Armade, armade ki se z nami bori proti istemu sovražniku. Slišali smo o njenih velikih bitkah in o njenem trpljenju in vedno večja je bila ljubezen do nje. Prikipela je do vrha, ko so bratski borci stopili na naša tla.

Vedeli smo, da ne bo ovire za te junake, da ne bi prišli k nam. Tudi pri nas so pokazali, da ni sovražnikove utrdbe, ki bi se njenemu orožju, ki ga upravljajo heroji, mogla zoperstaviti. Skupno se borijo borci Narodno Osvobodilne Vojske z borci Rdeče Armade. Fašisti na naši zemlji in njihovi hlapci se tresejo pod udarci skupne sile. Prvi glasnik nam je bil dan, ko so čete velike armade prestopile našo mejo. Velike zmage na naši zemlji potrjujejo, da kmalu ne bo mesta, kjer bi se mogli še skrivati belih hlapci in njihovi fašistični gospodarji.

Beograd, prestolnica, naše nove velike Jugoslavije, je osvobodjena. Osvobođen je Beograd, ki je tri in pol leta ječal pod peto fašizma. Tri in pol leta se je junaško boril. Bil je žarišče naše borbe. Veliki pokolji in usmrtitve ga niso pokorile. Ostal je zvest pravici in svobodi, ostal je nepokoren, dokler ga niso osvobodili bratski borci Rdeče Armade in naše čete. Osvobodile so našo skupno prestolico, saj so pri osvobajanju padali sinovi iz vse Jugoslavije.

Najsvetlejši svetilnik med velikimi zmagami naše vojske je Beograd. Njegov žar že osvetljuje svobodno nebo, ki bo kmalu razprostrto nad vso našo svobodno zemljo.

Zmagoslaven pohod naše velike zaveznice Rdeče Armade in naše vojske gre po naši zemlji. Povsod jih spremlja ljudstvo, ki je željno in vztrajno pričakovalo te dni. Povsod pozdravljajo svojo rešiteljico, ki je prišla, ki pomaga osvobajati one, ki so se zvesto borili ob njeni strani v hudih in dobrih časih.

VEČ VOJAŠKEGA DUHA K NAM!

Več vojaškega duha mora biti v nas! Taka je sedaj zahteva, saj smo se razvili in nismo le partizani, ampak redna vojska.

Kurirji so moštvo velike brigade, ki bo s predstoječimi nalogami morala vstopiti kot vojaška enota. Stanice so le vojaški oddelki, ki razkropljene po vsej Sloveniji vršijo svojo dolžnost. Čeprav so tako razkropljene, morajo po vojaškem duhu biti enake, da bo stanica na Koroškem ali na Primorskem del iste celote kakor stanice na Štajerskem ali na Dolenjskem.

Že prvi vtis, ko stanica ob prihodu svojih komandantov strumno javi stanje, pokaže, da tudi stanice preveva nov vojaški duh, ki ga goji vsa naša vojska. Že ti prvi vtisi pokažejo, da stanica ni navaden poštarški urad, ampak da se pripravlja, da bo krožna stopiti na novo mesto, kjer jo čakajo druge naloge.

Učenje in vežbanje sta pogoja, da se bodo kurirji vzgojili v prave vojake. Nobena vojska se ni vzgojila brez vežbanja in brez učenja. Obvladati mora vsak vse, česar se more naučiti. Nobeno razpoložljivo orožje mu pri uporabljanju ne sme delati preglavic. Kolikor bolj se bomo pripravljali, učili in vežbali, tem hitreje in boljše bomo lahko stopili pred vojaške naloge.

Glavno važnost moramo položiti v obveščevalno službo. Kakor so majhne edinice nezavarovane, tako so relejne stanice izpostavljene sovražnikovi vojaški taktiki, ki jo v svojem boju proti nam uporablja. To je, da se neopaženo premikajo mimo večjih naših edinic in napadajo razne civilne ustanove ter politične forume. Naš glavni način obrambe je obveščevalna služba, to je, da si vsaka edinica vzpostavi svojo lastno obveščevalno mrežo. Tako bo vedno pravočasno obveščena. Lahko se bo zavarovala, da ob iznenadenju ne bo izgubila zaupano ji pošto. Obveščati pa mora vse politične in oblastne forume. Tako si bomo prihranili mnogo žrtev in služba bo lahko bolj brezhibno delovala.

Vse to zahtevajo od nas nove potrebe in dolžnosti, ki jih bomo morali sprejeti. Zato moramo dosledno izvajati geslo: Več vojaškega duha mora priti k nam!

Kapetan Jože Žukovec
Komandant relejnih stanic.

POHVALA IN PRIZNANJE.

4. relejna linija IV. relejnega sektorja /Gorenjskega/ vrši pod najtežjimi pogoji, kljub neprestanim sovražnikovim zasedam in čez naraslo Savo, svojo službo.

Komandant podporučnik Ferlež Anton, Jelen in politkomisar Ptujске linije III. relejnega sektorja Barle Albin, Zoran, sta organizirala zvezo po Ptujski liniji, kljub temu, da po teh krajih še ni hodila partizanska noga. Organizirala sta teren in zvezo, ki sedaj brezhibno deluje.

Kurir stanice 3, tovariš Ivan, je padel v zasedo. Prebil se je skozi sovražni obroč, preplaval Savo,

ročil pošto in izvršil svojo dolžnost.

Stanici P1 in P3 vzdržujeta zvezo preko dveh močno zastraženih prog, padata iz zasede v zasedo, a vendar redno vršita svojo nalogo.

Tovariš Jože, kurir stanice 4K /Koroška/ je napadel z bombo švatski avtomobil, v katerem so se peljali štirje oficirji, in jih pobili.

Stanica 2 opravlja pod izredno težkimi pogoji svojo važno službo vedno in brez zastankov.

4. relejni liniji IV. sektorja, komandantu podporočniku Ferležu Antonu, Jelenu in politkomisarju Barletu Albinu, Zoranu, tovarišu Ivanu s stanice 3, tovarišu Jožetu, kurirju stanice 4K, stanicama P1 in P3 in stanici 2, za njihovo vestno izvrševanje službe in njihov pogum pri delu

izreka Komanda relejnih stanic Slovenije
p o h v a l o i n p r i z n a n j e

Smrt fašizmu - Svoboda narodu!

Politkomisar: Komendant - kapetan:
Kukavica Ludvik l. r. Žukovec Jože l. r.

KAJ NAJ BEREMO?

Dogodki se razvijajo z veliko naglico. Da jim bomo s pravilnim razumevanjem sledili, je nujno potrebno, da pospešimo našo vzgojo. Da ne zaostanemo na kulturnem in političnem polju je potrebno, da pospešimo vso skrb in ves svoj prosti čas naši vzgoji, da se oborožimo z znanjem, ki nam bo kažipot v novo, lepše življenje. To nujnost pa že neštetokrat prikazali posameznim tovarišem, vendar ne bo odveč, če tudi to še enkrat povdarimo: Knjiga je naše orožje; čimveč čitati, učiti se in vzgajati.

Prihaja nov čas, ki zahteva novih ljudi, ljudi, ki bodo vodili svet drugače, kot so ga stari politiki.

Ni vse, če si dober borec, pogumen, da se ne ustrašiš težkega boja in naporne poti v svoji službi, hi ti moraš tudi politično vzgojen, da ne boš capljaval svoje zadaj za drugimi. Dolžnost te veže do naroda, da se vzgajaš. Kakor je bila tvoja sveta dolžnost, da si se priključil narodno osvobodilni borbi, prav tako je tvoja dolžnost, da se v tej borbi vzgajaš, zato, da boš svoje znanje, ki si si ga pridobil z učenjem in samovzgojo, nudil tudi drugim, ki so žejni naše resnice.

Mnogo brošur so izdale naše tehnike. Preglej in našel boš brošuro: "Kidričev govor", katerega je govoril tov. Kidrič na Kočevskem Zboru odposlancev. V njej boš jasno spoznal vsa razdobja Osvobodilne Fronte, vsa prizadevanja reakcije, da bi se vrnila v Osvobodilno Fronto. Ko pa se ji ni posrečilo, da bi se polastila vodstva v OF se je zvezala z okupatorjem. S pomočjo njegovega orožja je hotela razbiti osvobodilno gibanje. V tej brošuri boš izsledil tudi prve osnutke slovenske narodne oblasti.

Brošura "II. zasedanje in sklepi AVNOJ-a" nam prikaže zasnovanje najvišjih organov naše oblasti in rešitev slovenskega narodnega vprašanja v okviru demokratične in federativne Jugoslavije. Potrjevanje so bili vsi sklepi in odloki Kočevskega Zbora odposlancev in kar je bilo najbolj važno - priključitev Slovenskega Primorja k Združeni Sloveniji.

Brošura "Zlata sredina" nam opisuje delo reakcije, sredincev in raznih špekulantov proti narodno osvobodilni borbi. Ta sredina je ves čas našega krvavega boja kričala, da še ni čas za oborožen odpor, da je borba prezgodnja in nesmiselna, tajno pa je sodelovala in podpirala belo gardo. Ko je Osvobodilna Fronta belo gardo pred našim narodom in pred vsem svetom razkrinkala, je čakala samo ugodnega trenutka, da bi stopila v naše vrste in pristavila lonček.

"Titov govor" in 15. september je zaprl vrata vsem špekulantom in računarjem, ki so se nameravali vrniti v naše vrste. Po tem zgodovinskem datumu moramo biti budni, da se ne vtihotapijo temni elementi z namenom, da bi nam zopet sedli na vrat in počeli sadove tri in pol letne borbe.

Brošura "O naših mejah" pa jasno postavlja zahteve po našem Trstu in Slovenski Koroški, katera sta in morata biti naša. Tovariš Tito jasno pravi "Tujega nočemo a svojega ne damo." Naše mora biti tudi znanje, da bomo znali zgraditi novo Jugoslavijo in da bomo vse, kar smo pridobili v teh treh in pol letih očuvali. Zato nam mora biti učenje in znanje naš cilj.

Kukavica Ludvik
Politkomisar.

KURIRJI

Po skrivnih stezicah,
po slabih poteh
so kakor utrinki
vojasnih nočeh.

Kdo so ta bitja,
ki tako hitijo pov naših leseh
saj preje jih ni bilo
nikdar na spregled?

E, to so kurirji,
s pošto hitijo,
včasih prav mimo
sovražnih zased.

Lesnik Filip-lipš
kurir stanice K115 /Koroška/

Ko hodiš po stanicah in ogleduješ stenčase, ki vise po malih kočicah se ti zdi, da čitaš vedno istega. Povsod so popisani stari doživljaji iz odredov, iz brigad in dogodki ob prihodu v partizane. Ni kjer pa ne razbereš iz stenčasa, kdo piše te članke in spise. Lahko bi ga pisali vojaki v brigadi, ali politični delavci, lahko bi ga pisali v vasi, lahko kjerkoli. Nikjer ne razbereš, da pišejo stenčas kurirji, ki hodijo vsak dan na zvezo, da jih na poti moči dež, da žive v malih kočicah v gozdu, da žive čisto svojevrstno življenje.

Kakšen je namen stenčasa? Stenčas je namenjen onim, ki ga pišejo, to je tistim, ki jih družijo skupno delo. Stenčas je mikrofoni, po katerem se vsak posameznik pogovori z vsemi, ki žive z njim skupaj. Govori o vsem, kar teži posameznika, o vsem, kar bi stanica morala narediti, o naredbah in o ukazih komand govori stenčas. Vsi predlogi za ureditev službe in življenja stanice morajo na stenčas.

S stenčasom bomo vzgojili sami sebe, da bomo zmožni dobrega pisanja. Saj so se ravno s stenčasom vzgojili včasih najboljši novinarji. Za vzgled, da nam je stenčas učitelj, naj nam bodo stanice 3. regionalne linije /Južno Primorske/. Trdni Istrijani so se ravno z dnevnim pisanjem na stenčas priučili pravega izražanja svojih misli.

Ko preberemo članke na veliki deski, moramo spoznati, kakšni so tovariši, ki žive na stanici. Šaljivi in veseli spisi nam bodo priklicali v spomin vse vesele ure, ki jih stanica preživlja zvečer po opravljenem delu. Predlogi in kritika nam bo pokazala, da tovariši ne godrnjajo med seboj, ampak se odkrito porazgovore po stenčasu. Članki in lepi spomini, o katerih vemo, da bi zanimali vse tovariše, bodo dali lepo čtivo, nas pa bodo naučili, da bomo v lepen slogu izražali svoje misli. Ne smemo se onejiti le

AG

na opisovanje spominov in dogodkov, ki smo jih doživi veli, ker stenčas kot domači časopis ne bi bil več dnevni glasnik, dnevni govornik o sedanjem življenju, ampak le zastarel časnik, ki ga z istim zanimanjem prečitamo danes kakor jutri. Živ stik stenčasa z današnjim dnem, z dnevnim dogajanjem nam mora biti pred očmi, če hočemo pravilno pisati nanj.

Težko prečitaš do konca sestavke, ki v kratkem povedo to, kar čitaš v zadnjem Poročevalcu, Ljudski Pravici ali kaki brošuri. Tak sestavok, ki nima nobene nove misli tistega, ki ga je napisal, ki ne da nobenega svojega mnenja, je mučen in ga brez zanimanja prečitaš do konca. Zato se izogibljimo suhoparnih prepisov in izvlečkov iz dnevnega časopisja. Na pisati moramo, kaj nam je všeč v časopisu ali brošuri, ki smo jo prečitali. Podčrtajmo mesta, ki nam v brošuri, ali časopisu ugajajo in to napišimo na stenčas, da bodo tudi drugi vedeli, kaj je najboljše in kar je važno.

Oprema nam ne bo poslabšala ali izboljšala vsebine in naloge stenčasa, če ga bomo pravilno čitali in pisali. Biti mora pravilno urejen in čitljivo napisan, le tako bo zanimiv, ali pa še bolj kot oni, ki je opremljen z vsemi mogočimi risbami in slikami. Saj tako okrašeni stenčasi so največkrat samo okrasedek, ne pove nam pa tega kar želimo. Slike so seveda ravno tako dobrodošle kakor članki, saj pove do včasih enako kot dober spis ali pa še več.

Stenčas naj nam bo pravo mesto za razgovor z vsemi tovariši, pravo mesto za kritiko, pravo mesto za predloge, enako naj bo učitelj in zapovednik v našem delu. Tak stenčas nas bo učil in razvedril in bo dosegel svoj namen.

Domen

KURIR V "TEKMOVANJU ZMAGE"

Prvi podatki o tekmovanju, prvi uspehi, ki so jih kurirji dosegli, nam kažejo, da bodo kurirji izvedli načrt, ki so si ga postavili ob začetku tekmovanja.

I. linija I. sektorja je izboljšala zvezo tako, da Bela Krajina prejme dnevno pošto 20 ur prej. Stanice iste linije so imele v tem času 55 vojaških ur, na katerih so kurirji vežbali vojaške vaje. Ljudem so pomagali pri obdelavi polja 1386 ur.

Kurirji 3. linije I. sektorja so v tem času pomagali 950 ur. Vežbali so vojaške vaje 73 ur.

Komandir stanice P3 iste linije razstavi in sestavi italijanski puškomitraljez v 55 sekundah.

Stanice II. relejnega sektorja /Primorska/ so imele v času tekmovanja 345 vojaških ur.

Stanice IV. relejnega sektorja /Gorenjska/ so v tem času pomagale ljudem 915 ur pri obdelavi polja. Na istem sektorju so izboljšali zvezo za 24 ur. Pri napadih Švabov so kurirji potolkli 4 Švabe, 4 ranili, 2 ujeli in zaplenili puškomitraljez, 3 puške in 400 nabojev.

III. relejni sektor /Štajerska/ je organiziral novo linijo tako, da so kraji v Slovenskih Goricah in v Prekmurju povezani z vso Slovenijo.

V istem sektorju je izboljšana zveza za 30 ur.

Pri vzdrževanju zveze so kurirji potolkli 2 sovražnika, 4 ranili, 2 ujeli, zaplenili 10 pušk in dve pištoli.

V relejni sektor /Koroška/ je vzpostavil novo relejno linijo preko Drave. Tako so tudi kraji Gosposvetskega polja poučeni o novicah iz vseh ostalih krajev Slovenije.

Kurirji slovenskih stanic so v tekmovanju postali dve novi liniji, zboljšali zvezo za 74 ur in pomagali 3165 ur pri obdelovanju polja.

Ostalih podatkov o uspehih še nismo prejeli, zato naj Komande sektorjev in linij pošljejo čim preje točne podatke, da bomo imeli pregled o uspehih kurirjev v tem tekmovanju.

STRAŠNE SANJE POŠTARJA NIKOLE GOJKOVIČA.

Pod tem imenom je izdalo uredništvo "Ježa" brošuro, v kateri biča napake partizanske pošte, ki pre naša narodno-osvobodilni tisk po terenu. Napake, katere opisuje, nam odkrivajo važnost hitre in redne pošte, ki jih pri nas opravljajo kurirji relejnih stanic. Iste napake se opažajo tudi pri nas. Odstavki, ki jih prinašamo v prevodu, nam odkrivajo in osvetljujejo napake s prave strani.

Partizanska pošta številka 105 je bila ena izmed najbolj nerednih pošt. Zavoji s časopisi in pisma so napolnjevala omare, vse kote in police v marli sobi. Debel prah se je nabiral na teh zavojih. Na raztrganih ovitkih ni bilo več naslovov, kakor, da se je mišja družina naselila sredi raztrganega papirja. Upravitelj Nikola je sedel na stolu, se pretegoval in premišljal, kaj naj napravi, ko zveza ne dela in se kup paketov večja iz dneva v dan. Vse

je poskusil. Kurirja, ki ga pošlje, ni nazaj dva dni, dokler ne obišče vseh znancev in mu končno prinese pošto nazaj, da so naslovi napačni. S telefonom se muči cel dan in ne dobi zveze. Vse mu hodi navskriž.

Nekega večera doživi strašne sanje:

—

- Vidite ga! Nič se ne zmeni za naš tisk. Mirno spi, mi pa tukaj trohnimo. Tovariši, ali bomo še trpeli tako naprej? Ne, ni mogoče! Prišel je čas, da bo odgovarjal za svojo nerednost. Vi dobro veste, kaj predstavlja naš tisk. Naš tisk je težka artele rija, ki tolče sovražnika, kakor najtežja havbica. A kaj dela ta neredni človek?! V času ko je najhujši boj, zadržuje to mogočno orožje v zaledju, ne da bi ga poslal na položaj.

- Tako je! - odgovarja sto grl.

- Doli z zavirači narodno osvobodilnega tiska! - A za tem začuje Nikola isti glas.

- Dobro veste, kako naš narod žeja za našim tiskom. Pri takih poštarjih bi moral od žeje umreti. In nato tisto malo časopisov, ki se nekako prebija ju in najdejo pravo pot, zberejo nesrečneži po štabih in ustanovah. Vsak nosi po en izvod v žepih in ga spravlja doma za svoj arhiv. Tam zopet trohni daleč od naroda in od tistih, ki jim je namenjen naš tisk.

- Tako je! Dol s privatnimi arhivi in s knjižnicami! -

- Ne spravlajte nas v torbice! Hočemo na svobodo, med narod, v bataljon! -

Nikola se vzdigne in pogleda okrog sebe, kdo mu to govori. V govorniku spozna "Naprijed", za njim pa dolge vrsto velikih in malih časopisov, brošur in letakov. Vse mu žuga, vse hiti proti njemu, kakor da ga hočejo napasti.

- Tovariši, jaz kot "Vjesnik" govorim v imenu edinstvene Narodno Osvobodilne Fronte Hrvaške. Med tem ko mi tukaj trohnimo, podjarmlja okupator in njegovi hlapci našo zemljo. Sovražniki našega naroda, špekulanti in razdiralci narodne enotnosti se skušajo vrniti med naše vrste in razdirati naše delo. Med tem ko nas ta lenoba trga za papir svojih cigaret in nas pušča cele tedne tukaj, sipajo sovražnikovi avijoni po naši zemlji stotine tisočev letakov laži in slepijo naš narod. Nas pa ki no simo resnico in kažemo ljudstvu pot, ta človek name noma zadržuje, ves narodno osvobodilni tisk. Vprašam vas tovariši, ali je mogoče to oprostiti?

-- Ni mogoče! Pred sodbo, pred narod z njim! -

- Dol z nerednimi kurirji! -

- Dol!!! -

Zedinili so se, da naj ga sodijo tiskarji. "Jež" ga je s svojimi bodicami dvignil in peljali so ga v tiskarno. V tiskarni ga nagovori stari tiskar.

- Tako, ti si tisti! Ravno takega smo si predstavljali: Zaspanega, brezbriznega in neodgovornega. A sedaj poglej nas! Poglej me dobro, kako sem bled in izčrpan. Noč za nočjo preživljamo tukaj pod zemljo v delu, hiramo in smo vsak dan bližje smrti. Ni nam žal. Vemo, da svobode ni brez krvi. Zato ne štedimo

s svojo. Dan za nočjo jo pretvarjamo v znoj, samo zato, da pomagamo svojemu narodu, da bo spoznal resnico, da bo uvidel kdo je njegov sovražnik, a kdo ga vodi v svobodo in boljše življenje. In ti, kaj delaš? Poglej ti časopis: V njem je stopetnajst tisoč črk. Poglej: stopetnajst tisočkrat posežemo v predale, vzamemo te male črke, jih zaporejamo v besedo, v stolpce. Ti ljudje tukaj, poglej, zavrtijo štiridesettisočkrat to veliko kolo, ta veliki stroj, da en naš časopis pride na svetlo. A to še ni vse. Da zo pet lahko tiskamo, moramo vsako črko zopet dati v svoj predal in zopet stopetnajst tisočkrat poseči po njih. Ali sedaj vidiš koliko truda je vložena v časopis, ti s svojo zanikrnostjo pa vse to uničuješ. Ali veš, da je naš tisk enako smrtonosno orožje za sovražnika, kakor naše havbice?! Pa vendar to mogočno orožje in ves naš trud mečeš pod mizo in ga puščaš tam cele tedne, da neprečitano trohni. To variši! - se obrne proti ostalim, - prepuščam vam ga, da sami izrečete sodbo.--

Po teh sanjah se je kurir Nikola Gojković čisto izpremenil. Odposlal je vso zaostalo pošto in literaturo ter uredil vse, da je lahko pošta redno dostavljala naslovom. Partizanska pošta številka 105 je postala vzorna in najboljša med najboljšimi.

JUNAKI RDEČE ARMADE.

- Rdeča Armada se bori na naših tleh. Mesta, ki so ječala tri in pol leta pod sovražnikom, je pomagala osvoboditi armada, ki se je borila pred Stalingradom. Borila se je v težkih bojih, a vedno je mislila na borce, ki se bore po bosanskih gorah, po ba-

natskih ravninah, po primorskih grapah in po kameni-
ti Liki. Rdečearmejci so se spominjali pobitih svoj-
cev. To jih je navdalo s pogumom, da so pozabili na
svoje življenje in videli pred seboj le uničnje
sovražnika.

Težak je bil boj, blato je zalivalo tanke, borci
so gazili do pasu. Reke so narasle in preplavljale
zemljo. Dolga je bila pot, po kateri je prišla ta
armada k nam. Sto in sto kilometrov je bilo treba
prehoditi, sto in sto kilometrov so se morali boriti
za vsako ped zemlje in razbiti na tisoče bunker-
jev. Vse to je morala premostiti Rdeča Armada, arma-
da - junakov. Pozabili so na sebe, na mater, na domače,
vse je ostalo za njimi samo kot lep spomin. Pred se
boj so videli le en cilj, le eno nalogo, za katero
je treba dati vse svoje sile, ves svoj napor. Ni jim
bila zadosti zapoved, ki jim je bila vedno sveta in
so jo vedno izvršili, ne da bi pomislili na sebe.
Niso naredili samo tega, kar jim je bilo ukazano, vi-
deli so sami in sami naredili velika dela, ki so vo-
dila Rdečo Armado vedno naprej in naprej.

Niso le vestni izvrševalci zapovedi, oni so sami
svoji zapovedniki. Izvršili so svoje naloge. Niko-
li niso pomislili, da lahko čez minuto padejo, mislili
so le kako bi izvršili svojo nalogo prejško pa-
dejo. Taki so junaki Rdeče Armade in gore kot svet-
le luči na poti, po kateri hodijo. Njihovi svetli
primeri vodijo tudi naše borce od zmage do zmage.

Takih velikih borcev je brez števila, kakor je
naslov knjižici, iz katere prinašamo prevod o veli-
ken dejanju borca za zvezo, Novikova.

Tudi mrtev je ostal na položaju.

Ne vemo, kako je živel človek, ki je izvršil to
dejanje. Vemo samo, kako se je končalo njegovo živ-
ljenje.

...Z nestrpnim in zamolklim glasom je štabni telefonist zaman klical edinico, ki je bila na oddaljenem položaju. Sovražnik obkoljuje to edinico. Hitro se je treba povezati z njo. Sporočiti ji moramo, da jo sovražnik obkoljuje, da bo zavzela drug položaj, ker bo drugače uničena. Priti do nje je nemogoče. Prostor, ki deli poveljstvo od edinice, ki je prodrla daleč naprej, tolčejo nemški minometi, ki dvigajo v zrak kupe snega pomešanega z grudami zemlje.

Zvez ni.

- Prekinjena je, - je rekel telefonist.

Tedaj se dvigne narednik Novikov, ki je že včeraj pod sovražnikovim ognjem napeljal žico, ogrnil si je bel plašč, vzel puško, torbo z orodjem in rekel kot običajno:

- Grem. Zveza je prekinjena. Dovolite? -

Žica je bila napeljana med razcefranimi jelkami in med redkim grmičevjem. Novikov se je plazil. Nemci so ga hitro opazili. Eksplozije so povzročile, da so se grude snega trkljale do borca za zvezo. Vroči drobci min so mu žvižgali nad glavo.

Ni čutil bolečine v desni nagi. Ko se je okrenil, je videl, da se za njim vleče po snegu rdeča sled. Po tristo metrih je med izruvanimi grudami zemlje zatipal bodeči konec žice. Tukaj je bila linija prekinjena. Prekinila jo je mina, ki je v bližini eksplodirala. Moral je najti drugi konec prekinjene žice, priplaziti se do njega in zopet spojiti prekinjeno linijo.

Naenkrat zahrumi in zažvižga čisto blizu. Težka bolečina ga pritisne k zemlji. Zasulo ga je. Pljuvajoč se izvleče. Bolečina ni popustila. Mučila ga je vedno bolj. Zavedal se je samo enega: moram najti drugi konec žice, ki visi nekje v grmovju. Priplaziti se moram do njega, zagrabit, potegniti in zvezati. Našel ga je. Začuti nekaj vročega na prsih, pada, se zopet dvigne in ujame žico. Tedaj je zagledal, da se mu približujejo Nemci. Streljati ni mo-

gel, roki je imel zaposleni.... Začel je vleči žico k sebi. Vse težje in težje je dihal. Prsti so mu otrdeli. Misli na smrt so ga mučile. Ali je mogoče, da ne bo toliko časa živel, da bi mogel spojiti žico. Novikov stiska z zobmi konec žice in napenja vse sile, da je prijel z obema rokama drugo žico in jo potegne do ust. Manjka samo še centimeter. Nič več ne vidi. S poslednjo močjo potegne žico in uspe, da jo zgrabi z zobmi. Škripajoč stiska čeljusti do bolečine, začuti kislo-slani okus in slabe tresljaje na jeziku. Tok je! Z mrzlimi rokami je puško stikal. Pade na obraz v sneg, z ostankom svojih sil besno stiska zobe. Nemci s krikom jurišajo nanj. Novikov se zadnjikrat dvigne in izstrelil v sovražnika vse naboje.

..... V poveljstvu kriči vzradoščeni telefonist v slušalko.

Da, da! Slišim! Arina? Jaz sem - Soroka!

Ko je na koncu boja dobila prednja edinica potrebna navodila je napadla Nemce z boka in prebila obroč. Ko so borci za zvezo navijali žico so našli napol zasutega tovariša. Ležal je nepremično z obrazom v snegu. V roki je držal puško in ukrivljen prst mu je primrznil na zapirac. Seržer je bil izprazen. Nedaleč v snegu so našli štiri ubite Nemce. Vzdignili so ga, za njim pa se je vlekla žica, ki jo je stiskal z zobmi. Takrat so spoznali, kako je bila vzpostavljena telefonska linija med bojem.

Zobje, ki so držali oba konca žice, so bili tako močno stisnjeni, da so morali presekat žico, na obeh straneh stisnjenih ust. Drugače niso mogli osvoboditi mrtvega tovariša, ki je še po svoji smrti hrabro vršil svojo službo.

Časopis "Stalinjski Sokol" 13.III.1942.

Centralna fronta.

Prevedeno iz "Ima jih bezbroj".

TOVARIŠU SILNEMU

Komandir stanice 4, tov. Škraba Alojz - Silni, je po dveletnem delu na relejnih stanicah padel 28.IX.zadet od domobranske krogelje.

Pred letom dni sva še skupaj hodila na zvezo nekje na Krimu. Prenesala sva nahrbtnike, v deževnih dneh sva se stiskala pod lubnato streho in mislila o lepih in težkih preteklih dneh. Vedno se mi spomin vrača v tiste kraje, kjer sva hodila po mogočnih gozdovih Krima in Mokreca in poslušala močno šumenje Iške.

Večkrat sva se pogovarjala o našem življenju. Takrat je v tvojih očeh zagorel ogenj maščevanja, saj si pogledal svoj barjanski dom, kamor nisi smel. Pripovedoval si mi, da se ti zdi, kakor da bi vstal mož velikan tam izza Krima in te poklical v boj. Gledal sem te in videl, da si ti tisti mož velikan, da je ves slovenski narod tisti velikan, ki tolče tlačitelje in zbuja tiste, ki so stoletja hlapčevali. Upor proti krivici in nasilju te je vsega prežal.

Dolgo je že tega, ko si prvič zadel na rame nahrbtnik in odnesel prvo pošto. Dve leti si hodil in nosil vest za vestjo. Za tebe ni bilo nobenih zasled in nobenih patrolj. Vedel si, kaj je tvoja dolžnost in vedno si jo izvršil.

Preselil si se iz temnih gozdov. Zapustil si Krim in odšel med Dolenjske vinograde. Vedno enako si delal hitro in vestno. Jesen je pozlatila vinograde in tvoja ljubljena hosta je zagorela v rdečnem, zlatem in škrlatnem ognju, ko je sonce obsijalo njene vrhove. Vse se je pripravljalo, da pospravi truč celega leta. Pripravljali smo se, da požanjemo

velike sadove dela in borbe treh in pol let. Dozorelo je in čakalo nočnih žanjcev, da varno spravijo veliki sad, ki smo ga gojili s krvjo in trupli najboljših sinov, svobodo.

To še ni bilo vsa. Odšel si za mnogimi, ki so se žrtvovali. Tudi ti si, kar smo sejali, toda nekega jesenskega dne, ko je sonce zlatilo obrane vinograde si padel. Glasen je bil tvoj krik ko so se tvoje oči poslavljalje od nas. Beli izdajalci so te po tolkli kot psa. Tebe, ki se nisi bal smrti vsa leta našega boja. Takrat pa se ti je utrgal presunljiv krik. V tem kriku smo slišali klic po maščevanju. To je bil klic obtožbe in vedeli smo kaj si nam hotel povedati. Povedal si nam vse in ne bomo pozabili tega, dokler te ne bomo maščevali. Maščevali te bomo in se spominjali, da si tudi ti gradil naše novo in srečno domovino.

L u d v i k
politkomisar relejnih stanic.

PRIMORSKI KURIRJI.

Primorska! Povsod slišiš to ime. V vojaškem poročilu, v političnem glasilu, v vseh naših časopisih čitaš o borbenosti in požrtvovalnosti primorskih Slovencev. Vsak, ki je bil na Primorskem ti bo vedel o njej veliko povedati. Ne samo o njeni lepoti, ampak posebno o njeni borbi za svobodo in združitev v Titovi Jugoslaviji. Največ ti vedo povedati o njej naši kurirji, ki tukaj vršijo važno službo in doživljajo v tem delu Slovenije vsak dan svoje doživljaje. Tako nam pripoveduje tovariš Ivan, kurir stanice Pl4, ki govori malo, a to prav resno.

Štirje tovariši so odšli na zvezo. Ostalo nas je doma le šest. Spat se nam ni nudilo, zato smo se

degovorili, da bomo pozdravili sovražne patrolje, da se ne bodo tako brezskrbno šetale po naših tleh. Ča kali smo dve uri v zasedi. "Danes jih ne bo" pravi tovariš komandir!" To je smola, kadar pridemo mi pa švabov, ni". Sklenili smo, da praznih rok ne gremo domov. Šli smo proti postojanki. Previdno smo se priplazili k prvemu bunkerju, da ga obkolimo in v jurišu zavzamemo. Po trebuhu smo se priplazili prav do bunkerja, da je tovariš Kolumb pogledal lahko ali stražar morda spi. Bunker je bil prazen. Spogledali smo se. Kaj naj bi to pomenilo? Morda so Švabi odšli? Vsi smo bili za to, da pridemo stvari do dna. Ne da bi kaj rekli, smo se začeli plaziti proti drugemu bunkerju. Toda tudi ta je bil prazen. V vas si še vedno nismo upali, ker smo vedeli, da je bilo pred eno uro tam še 80 mož posadke. Obšli smo vse bunkerje okrog postojanke. Previdno smo se pomikali proti postojanki sami. Priplazili smo se od treh strani in se s krikom zagnali v vrata, ki so se takoj odprla. Naš trud je bil zaman. Postojanka je bila prazna. Vdrli smo v sobe. V peči je gorel še ogenj. Vse je kazalo, da so tu še pred par minutami sedeli Švabi. Pregledali smo vse poslopje. Sprema, čeviji, postelje, še vse je bilo na svojem mestu. Zmetali smo vse skozi okno. Toda bilo je preveč, da bi sami nosili. Takoj smo mobilizirali vso vas, da nam je pomagala. Po vasi se je zaslišalo petje.

Odnegli smo pet novih koles in štirinajst celih oprem proti našemu domu.

S l a v k o v i k o v i t o j e n o v e s t i k o m i s a r I I . r e l e j n e g a s e k t o r j a .

o i t a s e v o v o b e i t o v e d e

PO ISTRI.

Hodila sva med nizkim grmičevjem po skalnati stezi. Zeleno brinje naju je opletalo po nogah, ki raste iz rdeče istrske zemlje. Pogovarjala sva se o istrski zemlji, o ljudeh in o življenju, ki ga tu žive.

-Revni so ti ljudje,--mi je pripovedoval kurir,--sama skala, ki jo vidiš, so njihova polja. Dobri pa so kot sonce, ki sije na to goličavo. Ko prideš v vas, kjer ni sovražnikov, že dobiš kuhinje, kjer istrska mati kuha za partizane. Če govoriš z njimi o prejšnjem življenju, vedo povedati čudne stvari o njihovem trpljenju. Ko govoriš o sedanjem in bodočem življenju, jim žare lica, v očeh se jim užge ogenj, ki govori o ljubezni do rodne zemlje in do ljudi. Zanimajo se prav za vse, kar napravi naša oblast. Povsod pomagajo po svojih močeh. Z veseljem ti govorijo o bodoči Jugoslaviji, kako si bodo uredili novo življenje, saj vedo, kako mora biti, ko so že toliko pretrpeli in še trpijo ob sovražnikovih vpadih. Nam zelo pomagajo. Kar prinesemo raznesejo mladenke v tiste istrske vasi katere mi ne moremo.--

Prišla sva na obronek, odkoder sva v jutranjem somraku zagledala Trst. Velik in veličasten se je razprostiral pod nama.

-Tudi od tu,--pokazal je na Trst,--prihajajo vsak dan novi in novi, ki ne morejo več živeti v tesnoli, ki obdaja mesto in ga tlači. Pripovedujejo nam, ko jih vodimo, kakšno je življenje v Trstu. Pripovedujejo kako se krčijo beli vonemogli jezi, ko raztreseni listki in plakati zjutraj jasno kažejo, da mesto ni zanje, da klije v njem novo življenje, ki bo pokopalo njihove zločine in nje same.--

Med takimi pogovori sva prišla na stanico, ki do bro uro od Trsta opravlja svoje delo. Utrujena sva sedla, na uho pa nama je prihajala pesem istrskih mladenk, ki so hitele na delo.

K.

POZIMI ČEZ KARAVANKE.

Po nebu so se vlekli temni, sivi oblaki. "Jutri bo sneg" smo med pogovorom ugotovili v toplem bunkerju. Popoldne so se oblaki približali zemlji, kakor da jo hočejo pokriti. Začel je naletavati sneg. Vedno gosteje je padal beli prah in pokrival zemljo. Premišljeval sem, kako bo drugi dan, ko bom moral čez Karavanke. V duhu sem se že videl, kako se bom boril za vsak korak do pasu v snegu.

Zjutraj, ko sem vstal sem žalostno gledal debelo odejo snega, ki mi je segala že čez pas. Kaj bo šele na vrhu?

Pripravljena na vse sva se s tovarišem Petkom pripravila na pot. Slišala sva še zadnji pozdrav tovarišev in že sva tičala v snegu do pasu. Pot nama je šla po obrazu, ko sva se sključena pod težo nahrtikov plazila naprej. Prišla sva na odprto pobočje. Burja nam je ubirala strune okrog ušes. Kosmi snega so se topili na najini obleki. Mala soparica se je dvigala z najinimi teles. Postajalo je temno, čeprav je bilo šele poldne. Objela naju je gosta megla, burja je močneje zapihala in nama metala sneg na obraz. Napredovala sva počasi. S puško sva teptala sneg pred seboj, da se ne bi pogrezala še globlje. Nameti so pogoltnili sedaj enega sedaj drugega, da sva se komaj izkopavala iz snega.

Dvigala sva se vedno bolj strmo. Vedela sva, da sva že blizu vrha. Še nekajkrat sva se zasopla ustavila in počivala, ko naju je opozoril močan sunek urje, da stojiva na vrhu Karavank in da morava biti opreznjša, da ne bova zletela čez previs. Upognila sva se, da sva skoraj plavala v beli odeji. V zatišju, kjer burja ni imela toliko moči, sva se nekoliko odpočila. Pogledal sem na uro. Kazala je 11 ponči. Zažgala sva cigareti in brez besed čepela ob strani, da se vsaj malo odpočijeva. Pred seboj sva imela še dolgo pot. Stanica, ki sva jo v duhu

gledala, se nama je zdela lepša kot velika palača. A kaj, ko sva morala prehoditi še tako dolgo pot, preden naju bodo sprejeli gorenjski kurirji.

Začelo naju je mraziti in uvidela sva, da je naj bolje, da čim preje opraviva dolgo pot. Hodila sva počasi, saj sva že utrujena od prejšnje poti komaj gazila debelo plast snega. Prilezla sva do stanice. Toplota naju je omamila, ko sva vstopila med tovariše. Dolgo sva sedela, da sva se odpočila. Navadno sva hodila isto pot pet do šest ur, takrat pa sva rabila triindvajset ur težke hoje.

Tako smo dan za dnem gazili sneg preko Karavank, da je Koroška zvedela za vse novice in prejela vso literaturo, čeprav je naletaval sneg in vedno bolj zametaval naše poti.

komandant 1. koroške relejne linije

L o j z e

Komandant 1. koroške relejne linije.

NAŠE KURIRSKE POTI NA KOROŠKEM.

NAŠE KURIRSKE POTI NA KOROŠKEM.

Malo nas je bilo, ko smo pred letom dni v temnih gozdovih zapadne Koroške postavili stanico. Začeli smo hoditi križem po Koroški. Temni stoletni gozdovi so postali naš novi dom. Na svojih poteh smo obiskovali raztresene kmetije. Pred nami ni bilo še nikogar, ki bi tem dobrim, samotnim ljudem povedal resnico. Hodili smo na javke in se spotoma ustavljali v vaseh. Ljudem smo pripovedovali o našem boju, o našem življenju in o bodočnosti, za katero se borimo. Gledali so nas in se čudili. Toda vedeli so, da smo njihovi ljudje, da je naše življenje tesno povezano z njihovim. Ko so prvi Nemci omahnili pod našimi streli, so začutili, da se jim bliža ura svobode po tolikih letih hlapčevanja. Ponosni so bili na nas in kadar smo z veseljem petjem napolni-

li male izbe, so se jim zjasnili obrazi, zažarele so jim oči in prepevali so naše pesmi, ki jo tako dolgo niso slišali. Potegnili smo nož iz nožnice in Matjaževi vojaki so se prebudili.

Ko so jih hoteli Švabi odpeljati v Ukrajino, jih gonili v vojsko, so se dvignili in prišli k nam. Spoznali so, da jih hočejo odpeljati z rodne zemlje, da bi drugje služili kot njihovi hlapci. Vedeli so to, zato so šli raje z nami v skupni boj.

Tudi naša stanica se je povečala, ko so prišli zvesti Korošči k nam. Vestno in vzajemno nosimo rešnico po koroški zemlji. Skupno premagujemo ovire in zapreke, ko zapade visok sneg in nas naša pot vodi preko visokega grebena zasneženih Karavank.

Justin Valentin-Tone,
politkomisar III. relejne linije.

MOJA POT ČEZ SOČO.

Dež je padal, kot da bi bile vse zatvornice odprte. Proti večeru sva se napotila s tovarišem na javko. Prišla sva na vrh hriba, odkoder sva videla vso soško dolino. Bista Soča se je vila kot baržuna -- sti trak. Ob njej so se belile lepe vasice. Vse je odeval tajinstveni čar lepote. Opazovala sva, ali se bo kje pojavil sovražnik, ki je vedno prežal na svoje žrtve. Vse je bilo mirno. Le zdaj pa zdaj je zaregljala sovražna strojnica. To naju ni motilo. Urno sva se spustila v dolino do prve vasi. Pregledala sva, ali ne tiči kje skriti Švab in čaka na našu. Nič nisva opazila sumljivega, zato sva šla naprej. Oglasila sva se pri stari znanki Poloni, ki je vedela za novice devetih far in še čez. "Nocoj je nevarno hoditi preko", nama je dejala Polona. Ko se je dodobra stemnilo, sva šla preko ceste do reke.

Na drugi strani so že čakali tovariši s sosednje stanice. Hitro sva se sezula, zabrodila v globoko vodo in srečno prebredla na nasprotni breg. Zamenjali smo pošto in si povedali novice. Že smo brodili nazaj.

Tri tovarišice in štirje tovariši, ki so potovali po liniji so hodili z nama. Pot v breg je bila precej naporna. Lil je dež. Bilo je temno kot v kozjem rogu. Vzpodbudle so nas švabske strojnice. Držali smo se za nahrbtnike, da se ne bi zgrešili. Strma in spolzka pot je delala največ preglavic to varišicam, ki so premočene morale hiteti z nami, da nas ne bi dohitel dan.

Zverinca-Pepi
stanica P23.

MALO PO PTUJU.

Dobili smo kolesa in okrog 11 ure zvečer smo se že peljali proti Ptujju. Govorili smo nemško in še zapeli smo kako nemško koračnico. Na naših kapah se je šopiril švabski orel. Ljudje so šli v gručah iz kina, straže pa nismo zapazili nobene. Izginili smo v senci kostanjev na sejmišču in poslušali, če nam kdo ne sledi. Ne, prav tiho je bilo. Ptujčani, so brezskrbno spali, saj jih je čuvalo 200 mož Land wache, ki so sedaj čepeli v zasedah po predmestjih Ptujja.

Pustili smo kolesa v senci in se neslišno bližali poštni garaži. Okrog garaže je bilo veliko tlakovano dvorišče, kjer se obračajo poštni avtobusi. Do straže se nismo mogli priplaziti, ker bi nas pre hitro opazila. Zato smo ukrenili drugače. S težkim korakom, glasno po švabsko govoreč, smo šli proti glavnemu vhodu. Na 30 metrov nam je nekdo posvetil v obraz.

- Kdo sveti tam? -
- Jaz! -
- Kdo jaz? -
- Wache. -
- Kakšna straža? - in sem bil že pri njem. Mož ni imel puške, zato sem imel lahek posel.
- Ti nisi straža, ti si bandit, ti si partizan! -
- Ne, ne, jaz nisem bandit, - ne je hotel prepričati.
- Ti si bandit! Roke gor! - Kar izbuljil je oči in spačil obraz, toda roke so kar šinile kvišku. Menda mu je postalo slabo, ker se je naslonil na steber. Dejal sem tovarišu, naj mu vzame pištolo. Gledal sem po pravi straži. Prav tiho je stala pri garaži in nič se ji ni ljubilo.
- Ej, si ti straža, - sem zaklical.
- Da, - je bil odgovor.
- Tedaj pridi sem, tukaj je banditi! Pridi že vendar! -

Prihajal je čisto počasi, prvi prijateljček pa mu je vzeto dokazoval, da ni noben bandit, da je od ss-straže. Vzel sem mu še legitimacijo. Drugi je bil med tem že prišel.

- Glej, tukaj imaš bandita. Bog ve, kaj je iskal tu okrog garaže. - Možakar je pogledal po njem, jaz pa po njegovi brzostrelki: "Doli s tem!" in bil je razorožen.

- Sedaj pa noter, da pregledamo legitimacije. Vi ste sami banditi ne pa stražarji. -

- Saj je notri še eden. On bo povedal, da nismo banditi. Mi smo ss-straža in stražimo poštne avtomobile, - so govorili vsi vprek.

V sobi pa-roke gor! - Tretji je molel roke in noge proti stropu-dobili smo ga namreč v postelji. Vsi trije so stali pred nami, tretji je bil samo v spodnjih hlačah. Prvemu, ki je bil najmlajši, je silil smeh na obraz, saj je dejal, da so gestapo in se jim ne more prav nič zgoditi. Pa smo jim pojasnili.

- Mi smo partizani, ne pa gestapo. Kar poglej naše kape, še pred eno uro se je blestela tukajle

naša zvezda. Zdaj si nas oglejte, če smo res taki raztrgani in bosí banditi, kot vi pišete v svojih časopisih.-

Dva je, spreletela temna senca, bilo ju je strah, tretji pa je začel mežikati z očmi.-Ali ste korajžni! - je dejal po slovensko.

-Ne, - je dejal najmlajši, -jaz sem pa mislil da ste takšni kot piše v naših časopisih.-

Tovariš Mirko je poiskal v garaži avto, pogumni ss-ovci pa so morali z nami. Tako lepo se je bilo peljati skozi mesto in nihče nas ni ustavljal. Kako tudi, saj piše v naših legitimacijah, da imamo pravico kretanja pednevi in ponoči.

Menda je bil v tanku umetni švabski bencin, ker je začel motor nagajati. Tako smo bili prisiljeni izstopiti. Frice smo postrelili, bomba je končala avtomobil, nas pa je vzela noč.

Ivan

Vse to so doživeli kurirji 10.septembra.

BORBA OB DRAVI.

Temno zelena se vali Drava preko Dravskega polja in ovira kurirje da ne morejo tako hitro izvršiti svojega posla. Široka je do en kilometer, kljub temu je treba prenesti preko nje pošto in literaturo. Pripravljen je čoln, ki v temnih nočeh hiti preko njenih valov. Švabi, ki iz strahu ne morejo spat, se dobro zavedajo, da dokler so na slovenski zemlji, ne bodo imeli miru pred preganjalci-partizani. Ponoči so začutili rahlo udarjanje vesel po vodi, kar ne more biti nič drugega, kakor da se partizani vozijo v slovensko Prekmurje.

V strahu, da partizani ne bi prodrli tudi onkraj Drave, so postavili ob njej močne zasede, da bi uje-

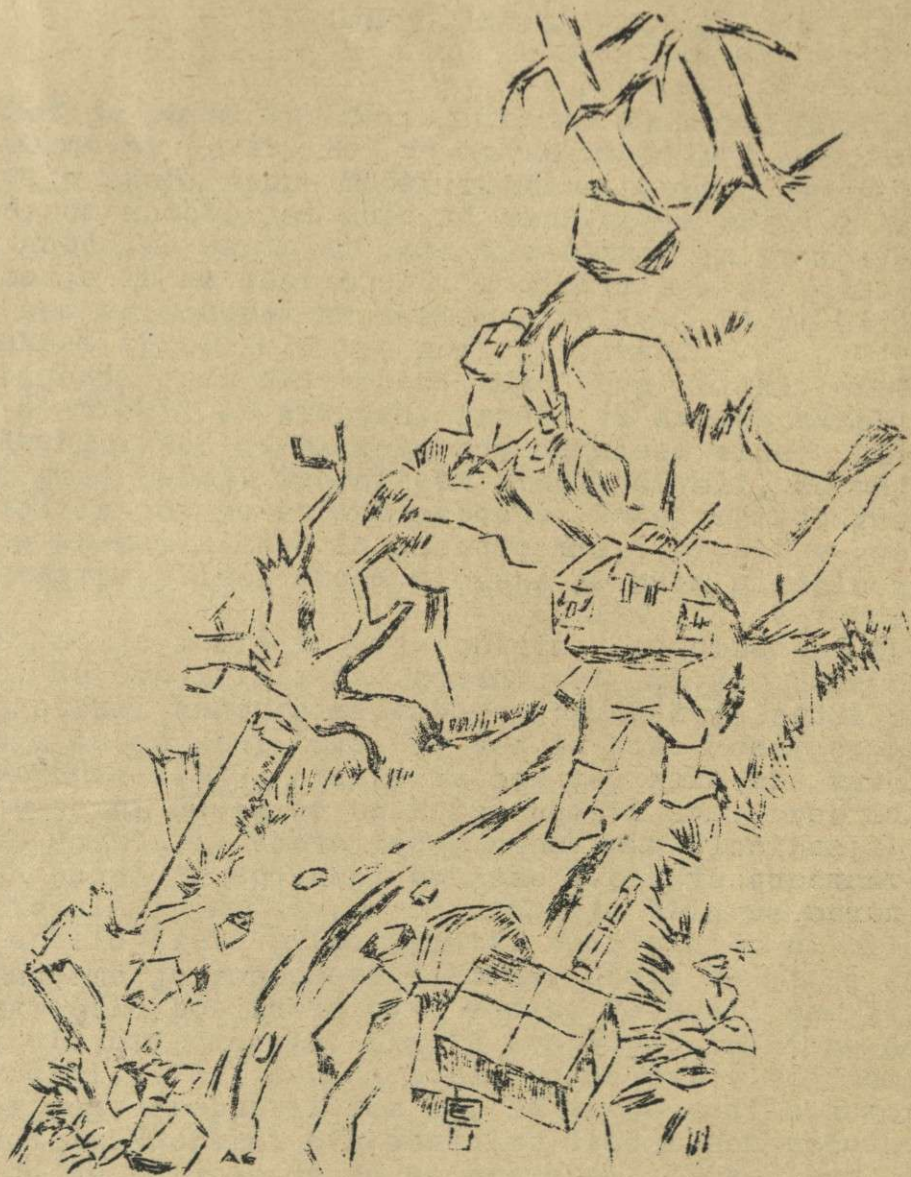
li in pobili kurirje. Toda ni jim uspelo, ker imajo kurirji dober nos in se Švabi ognejo že od daleč. Končno so spoznali, da bodo zaman čakali v dežju, ne da bi koga ujeli.

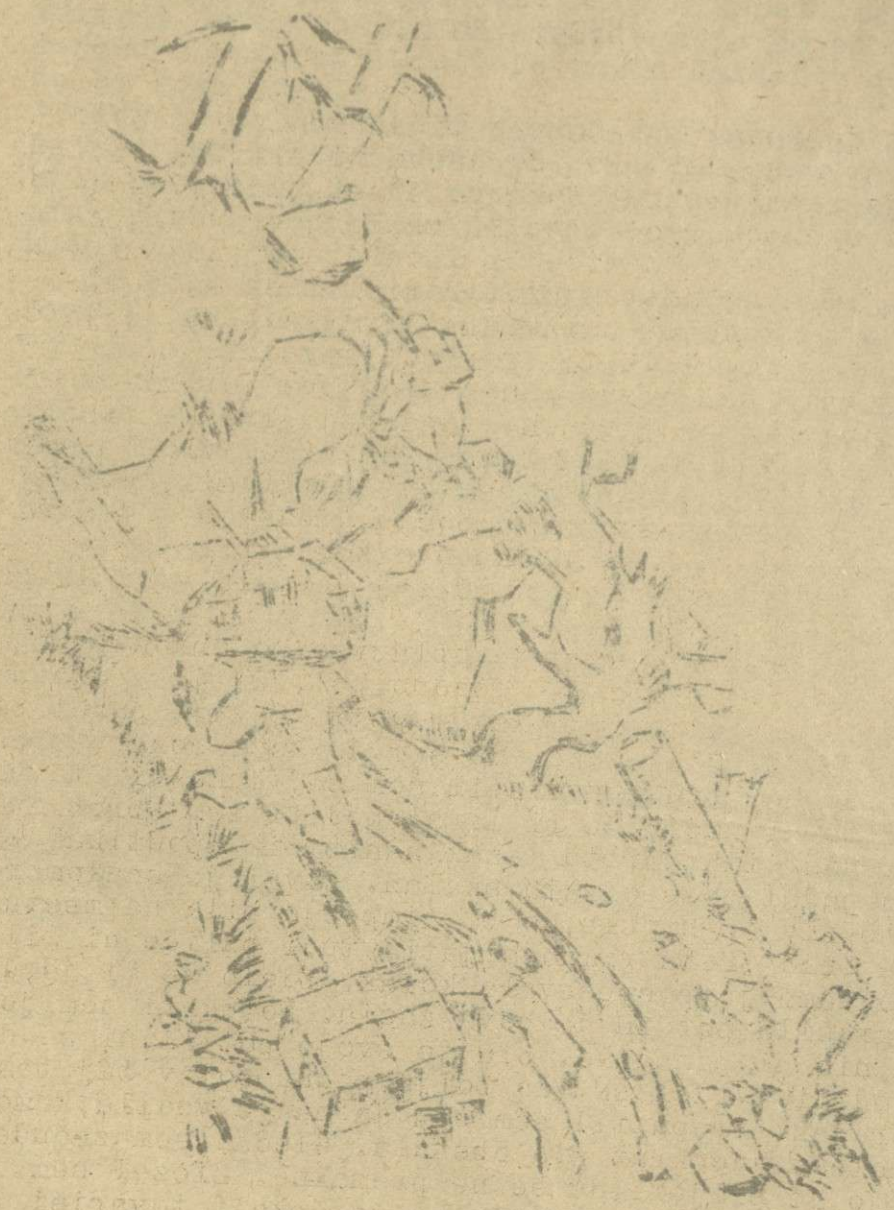
Ker pa se med našim narodom še vedno najdejo iz dajalci, ki Švabe obveščajo o naših premikih, so dobili obvestilo, da se nekje blizu Drave nahaja skupina partizanov, ki so najbrže tisti, ki jim kalijo nočni mir.

Iz vseh strani so navlekli vojaštvo 750 vojakov. Ponoči so blokirali teren, na katerem se dozdevno nahajajo partizani. Zgodaj zjutraj so začeli lesti na hribočke. Počili so prvi strelji. To je bil znak prvega srečanja s partizani ali partizanski pozdrav Švabom. Stanica SS je, čeprav maloštevilna sprejela boj. Takoj so imeli Švabi nekaj mrtvih in ranjenih. V svoji jezi so postali še bolj divji. Hoteli so poloviti partizane. Toda ni se jim posrečilo. Padali so eden za drugim. Ko so se vrnili v dolino in prešteli, koliko jih je ostalo, so ugotovili, da jih je še vedno toliko, kot jih je bilo, le da je bilo 21 mrtvih.

Tudi kurirji so utrpeli izgube, saj so imeli 3 mrtve in 3 ranjene tovariše, vendar so Švabe pognali v beg. Kakor preje, vidiš ponoči še vedno dva kurirja, ki hitita po polju, se vstavita ob Dravi in majhen čoln ju prenese z literaturo in novicami za viničarje v Slovenskih goricah in za zveste Prekmurce.

Kurir Štajerskega
relejnega sektorja.

1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

ZVESTA MULA.

Dež je padal ves dan, tisti dan sem bil dolročen, da moram na javko. Poč do javke ni bila lahka, saj se vije skozi temne ročke gozdove. Zvečer, ko je še lilo, sem natovarjal mulo, ki vsak večer nosi po tem nem gozdu, po skalnati poti literaturo in zavoje za Primorje in za Notranjsko. Pomislil sem na pot, pa saj sem se zanesel na zvesto živalico, ki me je to likokrat spremljala tja gori na javko.

Zajezdil sem otovorjeno mulo. Dve veliki vreči sta ji viseli ob straneh, vendar je krepko stopala navkreber. Noč je bila temna, da nisem videl niti pedi pred seboj. Zaupal sem zvesti živali, ko naju je vodila pot po strmem pobočju. Vedel sem, da greva po strmem klanecu in da bova kmalu prišla v goste grmovje. Videl nisem nič, saj je mula gledala za oba.

Ko me je moko vejevje oplazilo po obrazu, nisem vedel da sva prišla na gozdno pot, ki je podobna bolj strugi hudournika, kakor poti. Dež je padal po listju in po meni tako, da sem do kože moker čepel na mulinem hrbtu. Zamislil sem se, kako bi taval sam v temni noči, če bi moral hoditi sem brez mule in nositi na hrbtu težak nahrbtnik. Spodtikal bi se in padal po spolzkih skalah. Žival je enakomerno stopala in hitela, da bi čimpreje bila na mestu. Ni je bilo treba prigovarjati, tudi palice ni bilo treba, sama je pospeševala korak. Zdelo se mi je, da je zgrešila pot in da bova zašla. Potegnili sem jo, toda nič ni pomagalo. Šla je svojo pot in ni se da la voditi. Videl sem, da bolje pozna pot v tej temi kakor jaz. Prepustil sem se, da me je vodila, kamor je hotela. Naenkrat sva obstala. Gledal sem začuden kaj jo je prijel, da se ne premakne. Zlezal sem z nje in par metrov od naju so že čakali tovariši z druge stanice.

Raztovoril sem jo in prevzel literaturo in pošto. Nazaj je šla še raje in ni se ustavila preje, kot pred stanico doma. Pokorno je čakala, da sem jo raztovoril in razsedlal.

Tako hodi noč za nočjo na javko in nam prinaša tovore. Prav nič se ne pritožuje, če pada dež ali pa je lepo vreme. Ne sprašuje ali gre z njo star kurir, ali novinec, ki še ne pozna poti. Ona gre svojo pot in vedno te pripelje na pravo mesto.

Zagožan-Martin 15

NAŠA KURIRSKA POTA.

Nekje pod visokimi planinami v gostem smrečju je stala kočica reležne stanice. Bilo je prav lepo taborišče, čeprav smo bili zelo odaljeni od drugih edinic. Kljub temu, da se je okupator trudil na vse načine, da bi izvohal naše bivališče, mu to ni uspelo, zaradi dobre konspiracije in zanesljivosti naših tovarišev na stanici. Imeli smo prav lepo in mirno življenje pod obronkom visoke planine.

Za našo javko je bila pot precej naporna, ker ni smo smeli uporabljati luči, podnevi pa se nisi smel kretati po dolini. Pot nas je vodila po strmih pobočjih, po ozkih stezicah in ob robih prepadov. Moral si biti vešč, da si prekoračil v temi vse te poti. Vendar nas to ni motilo. Pri naši odgovorni službi nas ne zaustavi še tako slaba pot, še taka tema, ne dež, kajti zavedamo se, da s tem ko vršimo vestno svojo službo, doprinašamo delež k naši dokončni zmagi. Kolikokrat moramo prekoračiti cesto ali železnico in kolikokrat prebresti Savo, pa kaj nam je mar, saj nas vedno spremlja misel, da se borimo za našo svobodo, za našo lepšo bodočnost.

Tako je bilo tudi nekega poletnega večera. Vso noč in ves dan je deževalo, tako da sva bila z tova-rišem Mirkom popolnoma mokra in voda je curljala od naju. Pct naju je zopet vodila preko ceste. Ime la sva srečo. Toda kako priti čez Savo, ko je zara-di dežja tako narasla in deroča? Nisva premišljeva-la dolgo, da ne bi zamudila javke, poskusila sva sre-čo, kar bo pa bo. Mirko se je pognal v deročo Save in za njim jaz. Toda Sava je bila preveč deroča in morala sva opustiti to misel. Premišljevala sva. Poskusila sva če bo šlo preko mosta. Oprezno sva se približevala mostu, prisluškovala, če se morda so vražnik nahaja v zasedi. Ko sva ugotovila, da ni ni-kakih zaprek, sva jo urnih nog ubrala preko mostu. Ko sva opravila svojo dolžnost, sva hotela po isti poti nazaj. Ker pa sva, tudi to pot skrbno pazila, sva opazila, da so Švabi na mostu. Mahnila sva jo po drugi poti. Končno sva vendar le dospela nazaj na našo stanico, srečno prinesla pošto in veselo pripovedovale dogodek tovarišem.

Vohun-stanica G l.

TUDI V HALOZAH SMO.

Tisti, ki so že hodili po vzhodnem delu Štajerske tam okoli Maribora preko Haloz proti Ptujju, vedo, da tam življenje kurirjev ni tako lahko kot drugje. Te-žko je hoditi po terenu, kjer se še najdejo zasle-pljeni Hitlerjevi hlapci in ovajajo. Ni jih dosti, vendar se še vedno najdejo.

Noč za nočjo hodimo po tem ozemlju, kjer moraš že daleč pogledati, da vidiš večji hrib. Hodimo pa ved-no in nosimo ljudem poročila in literaturo. Ljudje čakajo, kdaj jim bomo prinesli časopisov in novic, saj jim "Lažnjivi Štajerski gospodar" ne more in no

če povedati tega, kar je res. Prihajajo k nam od tam, od koder so nekateri mislili, da ne bo stopila parti zanska noga.

Ponoči hiti kurir mimo vinogradov, v katerih je ravno trgatve. Ustavi se pri zidanici. Nekateri se ustrašijo, ker še nikoli niso videli partizana. Toda stran jih hitro mine in od veselja jim zažari oko, vidijo, da niso banditi, kot so jih jim opisovali in blatili fašistični preganjači. Vidijo, da so to pošteni slovenski fantje, ki jim prinašajo svobodo in pravico.

Kurir Štajerskega sektorja

ČEZ SAVO.

Pust jesenski dan se nagiba k zatonu. Na naši stanici so vsi razpoloženi, čeprav je zunaj kakor iz zurno. Sliši se le šum odpadajočega listja in kapljic, ki padajo na tla.

Razvil se je živahen pogovor. Vsak ve toliko povedati o svojih doživljajih, kje in kako jih je kateri preživel. Med takimi pogovori mineva čas tako hitro, da bi se kmalu ne spomnil, da je prišel čas, ko bo treba na javko. Tedaj se oglasi tovariš komandir. "Tovariši, čas je da greste." Naprtimo nahrbtnike.... Tovariš komandir nam še naroča zaradi novic, kje naj se oglasimo in z logočnim "Zdravo" izginemo v gluho noč.

V polglasnem pogovoru se pomikamo proti dolini, spazijo se obrisi v katerih imajo zavetišča naši kr vosesi. Vidi se tudi temna črta, ki se vleče izpod hriba, se vije, med polji ter zopet izginja v daljavi. Ni sama. Ima še sosedo, ki je čisto drugačna od nje. Nekaj časa sta čisto skupaj, kmalu pa se ločita. To je železnica in naša bistra hči Triglava - Sava.

3A
The first of the series of sketches
showing the progress of the
work. The first of the series of sketches
showing the progress of the work.

Nehote nam pogledi uhajajo tja doli v dolino z mislijo, kolikokrat smo jo že prehodili, ter varno prenesli pošto in literaturo na drugo stran. S itakimi mislimi prispemo do hiše, kjer biva naša obveščevalka. Rahlo potrka na okno, kar zadostuje. Na oknu se prikaže postava. - "Kdo je?" - Milan. - Okno se odpre, mi pa radovedni povprašujemo. - "Danes je prišlo v obe postojanki okrog 80 vojakov, ki imajo namen pogosteje patroljirati ob železnici in ob Savi. Pazite, da vas ne dobijo. Svetovala bi vam, da se ne podajate v dolino". Mi pa, kakor da ne slišimo zadnjih besed, se poslovimo in zahvalimo za noviceter izginemo v temo.

Spuščamo se še dalje, kjer že zagledamo belo liso-cesto. Za hip se ustavimo in prislušujemo. Je popolna tišina, zato smuk in že smo na drugi strani ceste. Hodimo med poljem in se potihoma plazimo proti železnici. - "Stroga tišina" zašepeta prvi tovariš. Bližamo se kraju, kjer se navadno hodile patrole. Poskrijemo se v jarek in zopet prislušujemo. "Slišiš" me dregne tovariš? In res, vedno bližje se slišijo sovražnikovi koraki. Poležemo na tla, da nas ne opazijo. Vsak izmed nas ima le eno misel, kako bi jih sedaj lahko pognal, toda zavedamo se, če jih napademo, ne bomo mogli izvršiti naše službe. Sovražnik odide naprej. Izrabimo trenutek in se previdno plazimo preko proge. Od tu nimaš daleč do Save. Prišedši na breg Save še prislušujemo, nato pa zajadramo po Savi kot pravi mornarji. Srečno prideemo na drugo stran, kjer nas čakajo tovariši iz sednje stanice. Izmenjamo pošto, literaturo in novice ter odrinemo nazaj.

Medla mesečina sveži po polju, kođer se vračamo domov. Čeprav imamo spet polne nahrbtnike, vendar ne čutimo teže. Zadovoljni smo, da smo zopet izvršili svojo službo.

Ferdo 5S.

KAKO JE NALETTEL IVAN NA ŠVABE.

- Ivan in Milan sta šla na zvezo.

- Po dolgem deževju je bila temna noč. Po blatni poti sta drsela nazaj in naprej. Nočna tišina ju je obdajala in slišala sta vsak šum.

- Ivanu se je že od začetka dozdevala tišina nekam sumljiva. Kar slutil je, da se bo nekaj zgodilo.

- Prekoračila sta državni cesti. Prišla sta do črno-potoškega grabna.

- "Tišina Milan, ne pozabi, da imava še eno cesto!" Ivan je postal in prisluhnil. Začul je rahle stopinje in šepetanje ob vodi.

- "Stoj! Kdo tam? - Nihče se ni odzval, le rahli koraki so naznanjali, da se kolona pomika proti Ivanu in Milanu. Počasi sta se odmikala. Ivan je vedel, da mora danes prenesti pošto, pa če se bo moral tudi prebiti.

- "Bova šla pa čez zatvornico!" - je tiho šepnil Ivan Milanu. Čez pet minut sta že bila pri zatvornici.

- Ivan se je ozrl - Milana ni bilo nikjer. Hip nato je skočil predenj velik policijski pes. Skočil je nazaj, toda prepozno. Brzostrelka je že zapela svojo pesem. Nato še mitraljez in puške. Le ena določena misel mu je prešinila možgane: V vodo in naprej.....!

- Korak, dva in že je bil v vodi in zmešal Švabom sled. Voda mu je segala čez glavo in le s težavo se je Ivan skobacal iz vode. Slišal je, kako so Švabi streljali v drugo smer.

- Vsega premočenega je stresal mraz. Tudi težki nahbrtnik ga ni mogel ogreti. Nič se ni zmenil za to. Bil je vesel, da bi zavriskal.

- "Še klaneč....." - je mislil Ivan in pospešil korak. Na javki sta ga čakala Savo in Viko. Par kratkih in jedernatih besed, Ivan je še povedal, kako je ukanil Švabe in že so šli vsak na svojo stran.

V cerkvenem stolpu je bila ura tri, ko je Ivan prišel v vas. Tam se je preoblekel in zaspal v dišečem senu.

Zdenko 3.

HRABRI IN POŽRTOVALNI SO NAŠI KURIRJI.

"France, na javko bo treba" kliče komandir. In že se sliši njegov glas, ki kliče drugega tovariša vesel kot je vedno. Vedno se mu je posrečilo, da je ukanil sovražnika in se mu na tihem smejal, ko se je plazil mimo bunkerja in nosil važno pošto.

Tudi danes se z veseljem odpravlja na post, že slišijo njegove trde korake, ki udarjajo ob trdo kamenje. Zamisljeno koraka v temno noč, ko ga ustavi rezek glas. Kot misel skoči vstran in njegova puška že spregovori. Sovražnikov mitraljez je zaregljal. Ranjen je.

—Ne smejo me dobiti,—govori sam pri sebi,—važno pošto imam in prinesti jo moram v prave roke.—Rana na roki ni velika, toda skeli kot žerjavica. Opravi ti hoče svojo dolžnost, zato pozabi na bolečino in jo mahne po drugi poti.

Politkomisar primorskega sektorja-Slavko.

Zbor na stanici.—Dva plavača iščem za javko čez Sočo, kdo se javi?" Takoj dvigneta roki Zdenko in Albin.—Voda je deroča in pot nevarna—jima pripovedujem. Oba vztrajata pri svoji odločitvi. Kmalu korakata previdno proti reki. Iz teme odjekne "Altola". Ni časa, da bi razmišljala in že mu odgovori Albino

va brzostrelka. Dva mrtva, dva ranjena, ostali baže! Pot je prosta in podvizata se do Soče. Slečeta se in preplavata reko.

Tako hodita vsak dan na zvezo, preplavata Sočo in nosita pošto sem in tja.

Politkomisar primorskega
sektorja-Slavko.

Stanica P 22 je bila z obleko zelo v slabem stanju. Treba je bilo nekaj ukreniti. Vedeli smo za obleko, toda bila je samo 50 m od švabske postojanke. Kurir pride, če je treba tudi v samo postojanko. Tako smo jo v treh mahnili na delo. Kmalu smo imeli dve novi oficirski obleki, kar pa ni bilo dovolj za nas. Sklenili smo, da bomo počakali ob postojanki, bomo že dobili še kaj. Približali so se kar trije Švabi. Noč je bila precej temna in niso nas opazili. Mahnili smo jo kar za njimi, da jih ne bi izgubili izpred oči. V kratkih besedah smo si povedali vse, in vračali smo se s tremi opremami, s puškami in bombami na stanico.

Kurir stanice P 22.

Kurirji stanice 4 S Ptujске linije so se hoteli peljati z avtomobilom. Skočili so nanj in se peljali v Amre pri Makolah. Ko je avtomobil obstal, so kurirji poskakali iz avtomobila in vdrli v postojanko. Razorožili so orožnike in pobrali 6 pušk, 6 bomb, 273 komadov municije, 10 šatorskih kril, 11 plaščev, 17 hlač, 23 suknjičev, 10 nahbrtnikov in 12 odev. Zažgali so postojanko in se zopet odpeljali.

750 čvrtov je okoliš stаницe 8 S. Kurirji so
hitro uvideli, kaj morajo storiti, prali so selogre-
biti skozi več obročev. Pri tem so padli trije
tevarši, trije pa so bili ranjeni. Kurirji pa so
pri svojem prebijanju pobili 21 Svabov, ki nenebe-
nikli več imeli veselja obkoljevati kurirje. Imeli
ob hujših ranah in listki in časopisi so bili
obkoljeni s svojimi kletkami in listki in časopisi
obkoljeni s svojimi kletkami in listki in časopisi

Stanici G 21 in G 7 sta bili domenjani, da gre-
sta na skupno akcijo za hrano. Ker pa sta stanici
daleč narazen, sta se domenili, da se snideta na dru-
gi strani Bistrice. Kurirji stanice G 7 so v temni
noči hodili proti mestu, kjer naj bi se sešli. Malo
pred vasjo Bistrice, spagajo da se pod hišami peni-
ka 7 postav. Spoznali so, da se ter švabski vojak
hise jih hoteli srečati med hišami, zato so se po-
maknili nazaj za griček, kjer so jih pričakovali. Ka-
kor so se počasi pomikali proti našim kurirjem, tako
ko so pospešili korake, ko so se vračali. Kurirji
so nareš odprli ogenj na puščice. Petrušek je
spregovorilo in dva sovražnika sta obležala, štirje
pa so bili ranjeni. Tako so se kurirji vračali domov
brez hrane, imeli pa zavest, da so svabi dobili doc-
ber rusk.

Tomo, politkomisar 4. reletivni

Stanica VI, tretja

Blizu stanice G 25 je vas v kateri so se naseli-
li in razšpirili domači izdajalci. Težko je v to
vas prodirala kakšna naša beseda. Kurirji stanice so
se namreli, da morajo tudi v to vas prinesiti nekaj
naših besed, da bodo ljudje vičedi zakaj se borijo
njihovi tlačitelji, ki so zaprli njihovo vas z koda-
re. Ko pa se je čebro začelo, so se štirje pob-
itve odšli na več in listki, plakti in časopis
si so prišli tja, kamor so namenjeni, da so mislili,

da so dokončali svoje delo, ko jih je obletelo nekaj krogel iz mitraljeza. Hitro so odgovorili in brzo strelka jim je s svojim rezkim glasom zvenela še lepše med glasnim govorom puškomitraljeza. Švabski plačanci so se spogledali, kaj pomeni to, saj so vendar oni gospodarji v tej vasi. A že je zastokal ranjeni švabobranec. Tako so z listki in krogami do povedali švabobrancem, da ne bo dolgo časa, ko se bo do morali umakniti iz svojih gnezd.

Drago, stanica G 25.

Švabobranci so prišli v Jamnik in Lajše. Tam so potolkli dva partizana in zaklali enega vaščana. Čutili so se varne, zato so razkazovali svojo moč nad slabimi. Hoteli so nadaljevati svoje delo in se pomikali proti Kropi. Takrat pa je iz gozda ustrelil neviden partizan. Ustrelil je in že je ležal švabobranski mitraljezec poleg svojega mitraljeza, eden pa se je zvijal od bolečine. Trije strelili enega partizana so ukrotili samopašne švabobrance. Niso se upali nadaljevati poti. Tako je kurir Matija stanice G12 pokazal, da v njem še živi duh hrabrih padlih junakov, ki so leta 1941 sami napadali kolone Švabov.

Stojan, IV. sektor.

Relejna stanica G 30 je ogledovala vsak dan kako nosijo švabski hlapci 50 metrov od postojanke svojim pajdašem kosilo v bunker. Večkrat so se morali izogniti tega bunkerja. Sklenili so, da jim bo do pripravili tem Švabom, da bodo ob kosilo. Počakali so v zasedi štirje kurirji ob času ko sta dva brez skrbno nesla kosilo. Kratak vzklik in pred prestra-

šenima vojakoma sta se pojavili dve naperjeni puški. Razorožena sta bila in kosilo namenjeno Švabom v bunkerju sta morala nesti v gozd. Ko so opazili, da sta njihova tovariša zgrešila pot so vdrli za njima, da ju osvobode neprostovoljne poti. A ves trud je bil zaman. Le kurirji stanice G30 so se jim smejali, ko so jedli njihovo kosilo in ogledovali dve lepi puški.

Matevž G 30.

Z A S V O B O D O .

Ko spita mesto, vas v pokoju,
vihar močan in blisk svetel v gorah vrhove lomi.
Kdo hodi v neurju tam po gozdu
in v temi si utira pot v dolino?
Kaj žene ga junaka v tej pozni temni uri,
morda dolžnost mu žene trudne, a jeklene ude.

Čez cesto se potegne senca črna,
preskoči progo - že mrzlo vodo brede.
Pištola mu naperjena na drugi breg je Save,
zazdi se, da nekdo mu grozi z goščave.
Doseže breg v svoji mračni slutnji,
ko rezek strel odjekne v temi, strašni noči,
da le beseda tiha iz njega se izvije.

Ko blisk razsvetil temno je ozračje,
ležal pod smreko je stoletno nepremično.
Pokojen nasmeh se je bral iz ust junaka,
ki krčevite k prsim stiskal pošto je kurirsko.

Slavec
koroški kurir.

-na kneževu ZALJUBENI ČEZ SAVO. smokov smirni
-vse znamenitost ni ali sta znameniti. iki
-vse znamenitost ni ali sta znameniti. iki
Tež je bil par dni, da se je slišalo močno šumenje
naje nadske Save. Vskake med Jesenicami in Krahjem,
ki so se v gónu tako svetlo bleščale, med valovi
so bilé zalite po sivi ovaleči selivčina. Zvednilo se
je in svetel mesec je sijal na umitih naravo. I ova

Dešne kaplje so padale iz listov na pet kurirjev,
ki so se spririvali med gostim grmovjem po zaraali
ste. Na ramah so nosili majhen pločevinast čolni-
ček. Kadar je veja udarila obenj jih je kovinasti
glasarezal, kot da bi jih opominjal na bližnjo ne-
varnost. Bližali so čez Savi, še par korakov čez trav-
nik in že so se skrili ob grmovju ob bregu.

Gledali so v velike valove, ki so besno udarjali
ob breg. Kakor crehova lupinica se je ozibala ploče
vinasta kladica. Nečvero so gledali kurirja, drugi
breg kamor so norali priti. Sprašujoče so gledali spo-
gledovali kdo bo šel, med to vodno šumenjemat v ni-

Sam se je prostovoljno javil šestnajstletni Mi-
loš. "Jaz grem", je dejal. Gledali so ga ob Bihroje
majhen in droban. Kaj bodo drobne ročice naredile
proti razbesneli vodi? A on je vztrajal, odločen je
bil, da prepelje preko Save pošto. - opora ičokasij

Sedel je v pločevinasto koritce, katero je ovsako
noč prepeljalo kurirja preko Save. Hitro in spret-
no je zamahoval z veslom. Bil je oče nagsnediša Ku-
rirjen, jen zastajal, dih. Začelo ga je spremetavati. Že
so mislili, da je vpo njem, pa vendar se je obdržal.
Še pankrat je zamahnil in pristal je. Oddahnili so
so od napetega čakanja, ali bo uspelo valemu Mišošu
ali ne. Niso odobro čakali, ko so zopet zagledali na
nasprotni strani, kako se ponika od brega na golvdi
na. Zanašalo ga je nazaj k bregu, vrtilo, da so vsi
obupali nad njegovo rešitvijo. Vendar par spretnih
udarcev in zopet je mali čolniček drsel proti dru-
gemu bregu.

A naenkrat, kot bi nič ne zalegli udarci vesel je začelo koritce drseti s tokom nizdol. Kurirji so tekli vzporedno po bregu in napeto sodelovali v duhu z malim Milošem, ki se je boril, da bi obdržal mali čolniček nad valovi. Čeprav je vladala pri prehodih prejšnje noči stroga tišina so kurirji po zabili na to in z vzkliki bodrili tovariša. Pretekli so že precej, ko jim naenkrat izgine čolniček z brodarjem vred izpred oči. Nemo so stali ob bregu in zrlí med razpenjene valove, se ne bo li prikazala med njimi ročica malega Miloša? In prav ta molk je kazal, kako so imeli radi malega Miloša, in kako velika je bila izguba pogumnega kurirčka.

Kakor so nemo stali, tako si jih videl nemo hoditi po ozki zarasli stezi. Sava pa jim je še vedno pripovedovala, da je danes enako neusmiljena do vsakogar, ki se drzne čez njene valove.

S t o j a n
IV. relejni sektor.

... uzevanje, kot da niso na voljo, kar je
je začelo karitativno delovanje. Karitativno
so takli vgrajeno po vsej državi, kar je
družba s svojim delovanjem, ki se je
mali čim bolj razširila. Čeprav je
gredila proti njej, ni bilo mogoče
zasliti se to in v karitativno delovanje.
Kljub temu, kar je karitativno delovanje
predstavljalo v tej državi, se ne bi
in tudi med razpisnimi vprašanji, se ne bi
med njimi, kar je karitativno delovanje
karitativno, kar je karitativno delovanje
tudi je bila karitativno delovanje.
Karitativno delovanje, kar je karitativno
družba, kar je karitativno delovanje.
reprezentativno, kar je karitativno
vsekar, ki se karitativno delovanje.

IV. ...

... in ...

